

Ex: B Mv/T:

RIKSANTIKVARIERÄMBETET OCH STATENS HISTORISKA MUSEER

RAPPORT

UV 1984:30

THE CENTRAL BOARD OF NATIONAL ANTIQUITIES AND THE NATIONAL HISTORICAL MUSEUMS

FEMTON KILOMETER FORNTID UNDER MOTORVÄGEN

Fornlämningar från bronsålder till medeltid
i Trosa-Vagnhärad, Västerljungs och
Lästringe socknar i Södermanland

Arkeologiska undersökningar 1979-1981
Sonja Wigren och Kerstin Öström

Makrofossilanalys
Roger Engelmark

Osteologiska analyser
Kenth Holgersson och Maria Landin

VITTERHETSAKADEMIENS BIBLIOTEK

18000

000007916

Boplatslämningar, Åbro, fornlämning 209, Västerljungs socken

Fornlämning 209 är beteckningen på två härdar och ett större område med sot och skörbränd sten, belägna invid Åbro gård.

Anläggningarna låg i svag sydsluttning norr om Trosa-ån, endast 10-12 m ö h. De påträffades i samband med matjordsavbaning inom väglinjen. De två härdarna, 1 och 2, undersöktes i juni 1979, det större området i november samma år.

Härdarna var relativt stora, men flacka. Möjligen återstod endast bottarna av dem. Endast A1 innehöll bränd lera och kol.

A3 utgjordes av ett område med sot och skörbränd sten och upptäcktes efter att det delvis förstörts vid schaktning för motorvägsbygget. Till förstörelsen bidrog väderleken, regn och snö. Anläggningen har ursprungligen sannolikt

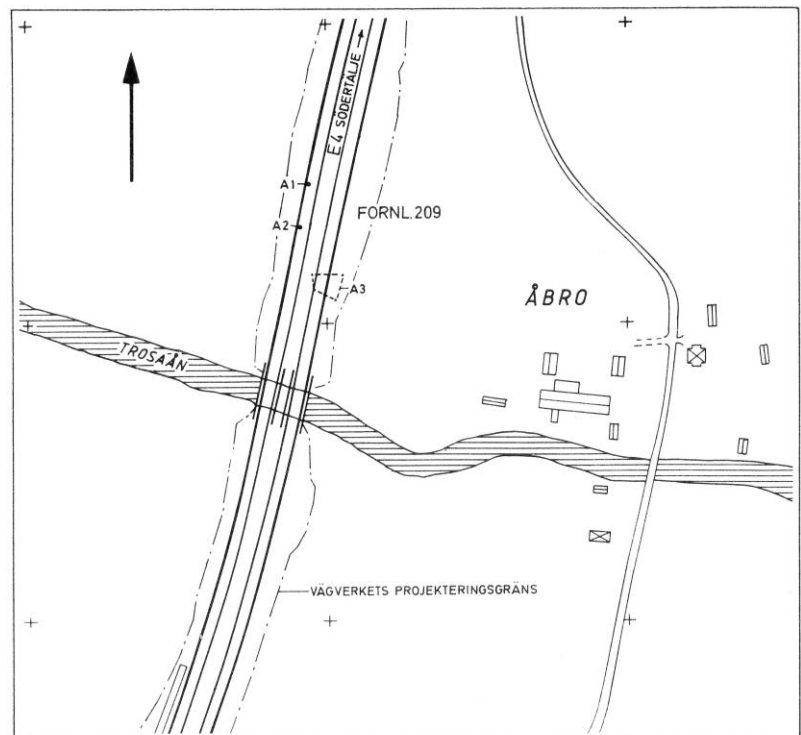

Fig 182. Plan över läget för anläggningarna på fornlämning 209. Skala 1:5000.

Fig 183. Väglinjen mellan Sille, i bakgrunden och Wappersta, där härdarna påträffades. I bildens mitt vid träden flyter Trosa-ån. Från N. Foto Sonja Wigren. Neg nr U401:3.

likt varit ett sammanhängande område. Vid dokumentationstillfället fanns endast rester kvar. Undersökningen genomfördes med hjälp av en grävmaskin dels på grund av tidsbrist, dels på grund av mycket dåliga väderomständigheter.

Anläggningarna är intressanta då de var belägna nära Trosa-ån, endast mellan 10 och 12 m ö h. De låg också mellan de två större komplexen Sille i söder

och Lundby i norr. Även fornlämningarna 238 och 239 i Trosa-Vagnhärads sn finns som sammanbindande länk mellan dessa komplex.

C14-analyser har utförts på två av anläggningarna:

St 7591	A1	740 ± 100	1210 ± 100 AD
St 7592	A3	1380 ± 100	570 ± 100 AD

ägomätning (akt 21). Sille by bestod på 1600-talet av två gårdar och betecknas som gammalt bolby. Det i dag ovan mark synliga gravfältet 40 var beläget i östra delen av Mossängen, men markerades inte på kartan. Den övriga delen av fornlämningen, dvs 208 låg i hage och åkermark norr därom. Fornlämning 44 låg i Posthagen, vilket var ett rastställe för hästar längs med gamla riksvägen. Namnet förekommer i kartmaterialet 1786 (akt 39). Under 1700-talet ökar gårdarnas antal till fyra och 1786 sker storskifte.

FORNLÄMNING 209 ÅBRO OCH 106 VID LÄSTRINGE

Fornlämning 209

Fornlämning 209 i Västerljungs sn, belägen strax norr om Trosa-ån, bestod av ett par härdar och ett större område med skörbrända stenar och sot. Någon närmare tolkning av detta är inte möjligt, området var även mycket skadat.

Från två C 14-analyserade kolprover inom fornlämningen har erhållits disparata värden = 1210 ± 100 AD och $570 \pm$

Fornlämning 106

Fornlämning 106 i Lästringe socken bestod av enstaka boplotsrester, sannolikt en del av ett större område. Anläggningarna utgjordes av tre härdrester och tre lergropar. Den största av dessa senare hade en karakteristisk randning liknande ugnarna vid Sille. Någon närmare datering av anläggningarna är inte möjlig - endast få fynd påträffades och inga C 14-analyser har utförts.

Stockholm i december 1983

Sonja Wigren